

**APEL
către
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU**

D-ul Președinte Băsescu,

**Vă rugăm
să nu promulgați noua Lege de Restituire,
retrimiteți legea spre dezbateră în parlament**

Argumente

1) Faptele

Reformarea legislației în domeniul retrocedărilor reprezintă o obligație ce trebuie îndeplinită conform hotărârii pilot a CEDO Maria Atanasiu și alții contra României.

Hotărârea pilot a rămas definitivă la 12 ianuarie 2011 iar CEDO a prelungit succesiv termenul de punere în aplicare a acesteia până la data de 12 mai 2013.

Un prim proiect de lege înaintat de Statul Român **a fost evaluat negativ** de instituțiile europene competente în iunie 2012.

Un al doilea proiect de lege a fost prezentat de către autoritățile române Serviciului de Punere în Executare a hotărârilor și Grefei Curții Europene cu solicitarea ca termenul de executare să fie prelungit până la data de 12 mai a.c..

La 5 aprilie 2013 Guvernul României a inițiat consultări aprofundate pe marginea proiectului de lege cu Serviciul de Punere în Executare a Hotărârilor și Grefei Curții Europene. Consultările s-au finalizat printr-o evaluare a proiectului de lege de către instituțiile europene arătate¹.

Evaluarea proiectului de lege de către instituțiile europene care monitorizează hotărârea pilot **nu a fost una pozitivă**.

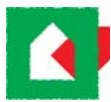
2) Probleme generale conform memorandumului CEDO

- a) Necesitatea asigurării viabilității soluțiilor prevăzute de proiect
- b) Absența reformării complete a legislației existente în materie de retrocedări
- c) Necesitatea reglementării tuturor situațiilor care au făcut obiectul unei violări repetate în cauzele de tipul Străin contra României

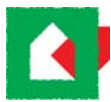
3) Neconformități cu standardele CEDO

1. Lipsa unui termen pentru procedura avizării de către ANCPI a situației terenurilor agricole inventariate (art. 6 alin. 3 din proiect)

¹: Documentul este intitulat H/Exec(2013)1 și a fost publicat pe site-ul oficial <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution/News/>
Poate fi consultat și pe situl ResRo: [http://www.resro.eu/dokumente/H-Exec\(2013\)1_Strain_fr.pdf](http://www.resro.eu/dokumente/H-Exec(2013)1_Strain_fr.pdf)

2. Lipsa unui termen pentru transmiterea rezultatului centralizat al inventarului de la ADS la ANRP (art. 6 alin. 4)
3. Lipsa unui termen de adoptare a măsurilor legislative necesare transferului terenurilor vizate din domeniul public al statului în cel privat
4. Lipsa unei proceduri de comunicare între autorități pentru formalitatea avizării de către ANCPI a inventarului terenurilor
5. Lipsa unei proceduri de urmat în cazul refuzului ANCPI de a aviza inventarul
6. Art. 9 alin. 3 din proiect nu prevede care autoritate e competentă să transfere terenul disponibil către Comisia locală.
7. Ținând seama de posibilitatea atacării în justiție a deciziei de transfer a terenurilor din domeniul public în cel privat trebuie menționat că imobilele care fac obiectul unor proceduri judiciare pot face parte din Fondul unic numai după adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive.
8. Legea nu stabilește dacă terenurile atribuite au aceeași valoare ca cele naționalizate sau care este raportul de valoare dintre acestea.
9. Legea nu stabilește care este raportul dintre valorile grilei notariale și valoarea de piață a bunurilor.
10. Dacă valoarea bunului se calculează în raport de grila notarială în vigoare la momentul intrării în vigoare a legii și despăgubirile se obțin într-un termen care poate ajunge până la 16 ani, trebuie stabilită o modalitate de indexare a valorii despăgubirilor în raport de indicele de inflație.
11. Sistemul de puncte, fiecare punct valorând 1 RON, complică inutil situația fiind suficient a se indica valoarea imobilului în moneda națională.
12. E obligatoriu ca autoritățile să motiveze pe ce baze economice au fixat perioada de eșalonare a plăților. Evaluatorul proiectului de lege a constatat că informațiile furnizate de autoritatea românească sunt incomplete. Necesitatea unui asemenea demers este cu atât mai mare cu cât în aceste împrejurări economice dificile e bine ca statul să știe exact care este efortul său bugetar în acest domeniu; trebuie stabilit de asemenea dacă există acel echilibru dorit de CEDO între interesul general și interesele particulare ale foștilor proprietari.
13. Controlul de legalitate al Prefectului a fost menținut (art. 21 alin. 3), deși în 2011 autoritățile române au arătat CEDO că în practică acest control a condus la prelungirea inutilă a procedurii. În orice caz, trebuie prevăzut un termen chiar în ipoteza menținerii controlului.
14. Legea nu conține reglementări referitoare la procedura de urmat în caz de invalidare a deciziei autorității locale de către Comisia națională (art. 25).
15. Sancțiunile prevăzute de proiect pentru nerespectarea termenelor legale reprezintă un mijloc indirect de asigurare a respectării termenelor și nu sunt de natură a remedia direct situația prin crearea, de exemplu, a unui mecanism de transfer automat a dosarului către următoarea autoritate competentă.
16. Nu sunt prevăzute termene pentru publicarea de către autorități a numărului și listei cererilor ce trebuie soluționate.
17. Nu există termen pentru transmiterea dosarelor la Comisia Națională.
18. Nu există termen pentru emiterea titlurilor de plată de către A.N.R.P.

19. Nu există un control judiciar care să oblige A.N.R.P. la emiterea titlurilor de plată.
20. Nu există sancțiuni adecvate pentru neparticiparea la lucrările Comisiei Naționale.
21. Legea nu acoperă ipoteza celor care au obținut o hotărâre judecătorească prin care autoritatea competentă a fost obligată să adopte o soluție.
22. Termenul de decădere de 90 de zile prevăzut de art. 32 nu e contrabalansat de o sancțiune directă pentru instituția deținătoare care omite sau refuză să elibereze actele solicitate.

4) Concluziile principale ale Memorandumului

- a) Legea prezintă numeroase probleme și **este foarte posibil ca aceasta să nu fie considerată ca un remediu efectiv de către Comitetul de Miniștri** în cadrul procedurii de executare a hotărârii pilot.
- b) Principala slăbiciune a legii constă în faptul că **soluțiile propuse nu sunt coerente și nu au legătură cu situația de fapt** expusă anterior de autoritățile române în fața Curții Europene și a Comitetului de Miniștri.
- c) Altă slăbiciune majoră rezidă în faptul că **durata procedurilor este excesivă iar procedurile sunt foarte complicate**.
- d) Se recomandă **scurtarea considerabilă a termenelor de soluționare** a dosarelor prin alocarea de **resurse umane și financiare corespunzătoare** autorităților competente. **Termenul recomandat de finalizare a procedurilor administrative este de 12 – 18 luni și începerea imediată a procesului de acordare a despăgubirilor**, măcar pentru persoanele aflate în situații speciale.

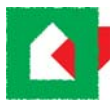
5) Abuzul și pretextul Guvernului

Guvernul a folosit abuziv și drept pretext **Legea restutirii imobilelor** pentru soluționarea problemelor administrative de inventariere și de măsurări cadastrale. Dacă aceste probleme nu au fost soluționate în termen de **18 luni**, precum s-a angajat statul, prin guvern, este foarte probabil, conform aprecierii experților CEDO, că nu va fi făcută în termen de 180 zile (= **6 luni**), precum prevede legea nouă. Dacă Guvernul avea demnitatea și determinarea de a soluționa corect problema, ar fi cerut **o nouă prelungire de 18 luni** pentru a soluționa problemele administrative, privind terenurile, iar ulterior ar fi elaborat o nouă lege, în baza datelor privind terenurile disponibile pentru restituire.

6) Transmiterea legii către Parlament

Trebuie scos în relief faptul că adoptarea unui mecanism mai complicat și, în consecință, mai ineficient de remediere a situației foștilor proprietari, abuziv expropriați, nu va fi validat de către forurile europene. România riscă, în afara declanșării procedurii de infringement, să fie condamnată la CEDO pentru încă 2700 de cauze aflate pe rol, cauze care vor fi admise automat dacă hotărârea pilot nu a avut efecte în termenul stabilit.

Între 4 – 6 iunie 2013 se vor desfășura lucrările delegației Consiliului de Miniștri nr. 1172DH, având pe agenda de lucru examinarea modului cum au fost îndeplinite de către România cerințele stabilite de CEDO în cadrul cauzei pilot Atanasiu, Solon și alții contra României. Examinarea va avea la bază poziția Guvernului României, luările de poziție înregistrate la Secretariatul General de mai multe organizații non-guvernamentale care reprezintă societatea civilă și drepturile foștilor proprietari, documentul H/Exec(2013)1.

7) Rezonanța nepromulgării legii

Legea propusă de Guvern va genera, dacă va fi promulgată, și mai multe probleme structurale, așa cum s-a arătat în evaluarea preliminară în documentul H/Exec(2013)1, iar aceasta **va afecta prestigiul României și va atrage sancțiuni** ceea ce este contrar intereselor noastre naționale în raport cu Uniunea Europeană.

Nepromulgarea legii de către Președintele Republicii este puternic motivată de **restabilirea urgentă a stării de constituționalitate** și de **asigurarea prin mijloace constituționale și democratice a edictării unei legi conforme cu standardele CEDO**, echitabile în raport de interesele Statului Român și a intereselor particularilor lezați prin exproprierea abuzivă.

Suntem convinși că **instituțiile europene vor saluta o asemenea atitudine** corectă a Președintelui Republicii și vor putea acorda **o amânare rezonabilă a termenului limită de 12 mai 2013**, până la un termen suficient ca Parlamentul să legifereze în această chestiune de maximă importanță.

Organizațiile non-guvernamentale au deasemenea motive să considere **salutară intervenția Președintelui Republicii**, chiar dacă aceasta este aparent de natură să prelungească termenul limită – 12 mai 2013. Pentru aceste organizații, precum și pentru toți proprietarii abuziv expropriați, **este preferabil să aștepte apariția unei legi născute prin dezbatere democratică decât să conteste o lege** care a fost adoptată în grabă, fără consultare publică și care deja a atras multe critici întemeiate cu privire la legalitatea și la caracterul său inechitabil.

München, la data de 09.05.2013

Karin Decker-That
Președinte ResRo

Prof. Franz Demele
Vicepreședinte ResRo